

Slutrappport tilläggprojekt 2013 Bo vital, Teknik för äldre

Anita Rosenquist

Norrköpings Kommun PUFF-enheten

Norrköpings Kommun PUFF-enheten

2014-01-29	1
1 Sammanfattning	2
2 Bakgrund.....	3
3 Mål	6
4 Försöksverksamhetens effektmål	7
5 Målgrupp.....	8
6 Projekt tillgänglighetsinventering	8
6.1 Syfte och mål.....	8
6.2 Metod	8
6.3 Genomförande och resultat	9
7 Projekt strategisk samverkan öster.....	10
8 Avslut av delprojekt i Bo vital -surfplattor	10
8:1 Syfte och mål.....	10
8:2 Metod	11
8:3 Genomförande och resultat	11
9 Avslut av delprojekt i Bo vital -utegym.....	12
9:1 Syfte och mål.....	12
9:2 Metod	13
9:3 Genomförande och resultat	13
10 Diskussion	14
11 Bilagor.....	18
12 Referenslista.....	18

1 Sammanfattning

Försöksverksamheten Bo vital har i överenskommelse med Hjälpmedelsinstitutet fått extra stöd/medel att under 2013 driva vidare och implementera lyckade delar från försöksverksamheten in i ordinarie vård- och omsorgsverksamhet i Norrköpings kommun.

Ett av tilläggsprojekten var inriktat mot att göra en tillgänglighetsinventering i en av fastigheterna hos det kommunala bostadsbolaget i Norrköping. Syftet var att få en översikt av tillgänglighetsstatusen, men också att öka medvetenheten hos bostadsbolaget om betydelsen av ett tillgängligt boende. Fastighetsägaren erbjöds och tackade ja till en generell tillgänglighetsinventering av allmänna ytor i och kring fastigheten. Efteråt redovisades resultatet för fastighetsägaren, som samtidigt erbjöds en inventering av typlägenheter. Av olika anledningar ville man avvakta att gå vidare med denna inventering. Under andra halvåret såldes fastigheten till en privat fastighetsägare. Den nya fastighetsägaren fick under senhösten samma erbjudande om inventering av typlägenheter, men ville återkomma till det vid ett senare tillfälle under 2014.

Det andra tilläggsprojektet handlade om samverkan kring utveckling och tillämpning av välfärdsteknologi.

Syftet var att erbjuda befolkningen i östra länsdelen bästa möjliga tillgängliga hjälpmedel och tekniska stöd utifrån varje individs enskilda behov. Det innebär att hälso- & sjukvården samt socialtjänstområdet behöver få kunskap om, och möjlighet till att tillvarata den tekniska utveckling som sker i samhället av både tekniska och mekaniska lösningar, produkter och arbetsmetoder. Slutrapport för det tilläggsprojektet redovisas separat.

Som en fortsättning av delprojektet i försöksverksamheten (2011-2012) nya fysiska och sociala aktiviteter slutfördes under 2013 två projektaktiviteter.

Två träffpunkter erbjöds att få låna ett antal surfplattor för att erbjuda kurser i användandet. Syftet var att öka de äldres digitala delaktighet i samhällslivet. Kursledare var några av aktivitetsledarna på träffpunkterna. Kurserna utvärderades med hjälp av några frågor ett formulär till deltagarna.

I det andra delprojektet, nya fysiska och sociala aktiviteter, planerades och genomfördes en installation av ett utegym vid ett av träffpunkterna. Syftet var att installera ett utegym som en ny träningsform för att främja hälsa, öka välbefinnandet samt skapa en social gemenskap mellan äldre. Invigningen ägde rum den 2 oktober 2013.

Något beslut om att lyckade delar i Bo vitals försöksverksamhet ska implementeras eller permanentas inom vård- och omsorgskontorets verksamheter finns ännu inte idag. Dock har bestående avtryck gjorts avseende tillgänglighet i fastigheter, nya aktiviteter på träffpunkter samt installationen av ett utegym som kan medföra mycket positiva effekter för de äldres välbefinnande.

2 Bakgrund

Den här rapporten innehåller flera delar. En del som beskriver tilläggprojektet som i överenskommelse med Hjälpmedelsinstitutet skulle omfatta.

- att tillgänglighetsinventera en fastighet hos det kommunala bostadsbolaget i Norrköping, samt en delrapport kring:

- samverkan kring utveckling och tillämpning av välfärdsteknologi.

Den andra delen är en redovisning av de delprojekt som inte hann slutföras i Bo vits försöksverksamhet under 2011-2012.

Norrköpings demografiska utveckling med bland annat ökad medelålder i vissa kommundelar, ställer krav på proaktivt agerande för att möjliggöra kvarboende i ordinärt boende så högt upp i åren som möjligt. Vård- och omsorg har mer och mer övergått till att använda välfärdsteknologi i sin verksamhet för att öka kvaliteten för brukarna och för att underlätta arbetet för personal.

I Norrköpings kommun har exempelvis digitala lås installerats för nyckelfri hemtjänst. Sedan tidigare finns ett system i bruk inom hemtjänsten för internetbaserad beställning av dagligvaror.

För att förbättra tillgängligheten för alla i samhället har regeringen givit Boverket i uppdrag att ta fram en strategi för genomförande av funktionshinderpolitiken. Behovet av att förbättra tillgängligheten i befintliga bostadsbeståndet är stort och förväntas bli större eftersom andelen äldre i befolkningen kommer att öka kraftigt (Idegård, Katarina, Fehler, Joanna och Lindahl, Lisbeth FoU i Väst/GR, 2012). Ett av delmålen i regeringens uppdrag är att motivera och uppmuntra kommuner att tillgänglighetsinventera sitt bostadsbestånd för att öka tillgängligheten i den fysiska miljön. Utgångspunkten i målet är att kommunerna har ett bostadsförsörjningsansvar och därmed också ett ansvar för att det finns tillgängliga bostäder för kommuninvånarna. (Boverket Rapport 2013:24)

Inom ramen för Hjälpmedelsinstitutets regeringsuppdrag - "Bo bra på äldre där"- var ett prioriterat område under äldreåret 2012 ett självständigt boende för äldre. Utifrån detta har en tillgänglighetsinventering gjorts i de flesta fastigheter i bostadsområdet Vilbergen i Norrköping (Försöksverksamhetsredovisning Bo vital 2012, Teknik för äldre).

Under 2013 har en fastighet inom det kommunala bostadsbolaget i centrala Norrköping inventerats inom tilläggsprojektet i Bo vital. Som ett resultat av detta skickades en tjänsteskrivelse under 2013 till kommunstyrelsen där ett förslag presenterades om att tillsätta en projektgrupp för att inventera bostadsområden och fastigheter i behov av tillgänglighets- och bostadsanpassning.(se bilaga 4 Tjänsteskrivelse KS 26/2013 011)

En annan viktig del av försöksverksamheten i Bo vital var att lyfta fram fysisk och social aktivitet. I dag är det en aktuell fråga som ofta debatteras när det talas om äldres levnadsvillkor. Pulshöjande fysisk aktivitet i form av någon slags träning vet vi förbättrar hälsan. Ingår den äldre dessutom i ett socialt sammanhang med trevlig gemenskap ökar det även välbefinnandet.(se t.ex. Berleen, 2003). Sverige är en av de bästa länderna i världen att åldras i enligt en undersökning genomförd av Help Age International (<http://www.helpage.org/>). Help Age International är en internationell, icke statlig organisation som hjälper äldre människor att hävda sina rättigheter. I Help Age International är hälsa en av parametrarna och för att uppnå hälsa är det viktigt med fysisk aktivitet. I Kina har utegym funnits länge. Aktivitetsparker där människor möts och tränar en stund har blivit en självklar del av vardagen. I Kina finns motionsredskapen i nästan alla parker - och de används. Mot denna bakgrund beslutades att installera ett utegym vid ett av träffpunkterna i Norrköpings kommun.

Avseende nya sociala aktiviteter har Bo vitals systerprojekt, Görbra för äldre i Göteborg, varit ett föredöme då deras satsning på surfplattanvändning blivit mycket populärt. Ett förslag att erbjuda kurs i användning av surfplatta mottogs positivt hos ett par av aktivitetscentren och fyra kurser startades.

Tilläggsprojektet inom Bo vital har finansierats med medel från Hjälpmedelsinstitutet inom ramen för regeringsuppdraget Teknik för äldre, (www.teknikforaldre.se).

3 Mål

Försöksverksamhetens mål	Status
Att få en översikt genom att göra en tillgänglighetsinventering av en fastighet hos det kommunala bostadsbolaget i Norrköping.	Att tillgänglighetsbefrämjande åtgärder vidtas och prövas i målet att nå högsta möjliga tillgänglighet för fastigheten. Erfarenheterna från delprojektet överförs till projektet Testmiljö Norrköping.
Inom ramen för delprojektet Mötesplatser- fysiska och sociala aktiviteter(Bo vital 2011-2012 att hos äldre medvetandegöra möjligheterna med ny teknik i form av surfplattor och öka den digitala delaktigheten i samhällslivet.	Erbjuda nya aktiviteter genom utlåning av surfplattor för att starta grundkurser i användandet samt öka äldres digitala delaktighet i samhällslivet. Erfarenheterna från delprojektet överförs till projektet Testmiljö Norrköping.

<p>Inom ramen för delprojektet Mötesplatser- fysiska och sociala aktiviteter(Bo vital 2011-2012) Vid ett aktivitetscenter, installera ett utegym som en ny träningsform för att främja hälsan, öka välbefinnandet och skapa en social gemenskap mellan äldre.</p>	<p>Erbjuda invånarna i Norrköping alternativa aktiviteter och träningsformer för att främja hälsa, välbefinnande och social gemenskap. Utvärderas under 2014 av doktorand, anställd på Praktik utveckling och forskningsenhet (PUFF).</p>
---	---

I följande stycke redovisas effekter som skulle kunna uppnås vid måluppfyllelse av ovanstående mål.

4 Försöksverksamhetens effektmål

En del av försöksverksamhetens effektmål kvarstod även under 2013. Försöksverksamheten skulle resultera i:

Ökad kännedom om kvarboendefrämjande teknikstöd hos kommuninvånare i åldern 80+.

Ökad medvetenhet hos fastighetsbolag om kvarboendefrämjande åtgärder.

Att användningen av kvarboendefrämjande teknikstöd ökar.

Att fler kvarboendefrämjande åtgärder vidtas.

Att få en bättre kunskap om kvarboende främjande åtgärders kostnadseffektivitet.

Att få en bättre kunskap om inventeringsverktygets direkta påverkan på kvarboende främjande åtgärders införande.

Att hos äldre medvetandegöra möjligheterna med ny digital teknik samt att öka den digitala delaktigheten i samhället.

Erbjuda invånarna i Norrköping alternativa aktiviteter och nya träningsformer för att främja hälsa och social gemenskap.

5 Målgrupp

Målgruppen är kommuninvånare som är 80 år och äldre, deras anhöriga, samt fastighetsägare.

En annan målgrupp har varit det kommunala bostadsbolaget, bygg och miljökontorets bostadsanpassningsenhet samt tekniska kontoret i Norrköpings kommun.

6 Projekt tillgänglighetsinventering

6.1 Syfte och mål

Syftet med tilläggsprojektet var att ge ökad kännedom om – och ökat nyttjande av – kvarboendefrämjande teknikstöd hos kommuninvånare som är 80 år och äldre, samt deras anhöriga. Därtill skulle fastighetsägare inom kommunen bli mer medvetna om möjligheterna att i ökad utsträckning erbjuda kvarboendefrämjande produkter och anpassningsåtgärder. Utifrån detta utvecklas möjligheterna till kvarboende och ett bättre och mer genomtänkt användande av anpassningsåtgärder i bostäder.

I detta delprojekt har tillgänglighetsinventering varit aktuellt fokus. Ambitionen var att genomföra en tillgänglighetsinventering av de generella utrymmena i ett kvarter hos det kommunala bostadsbolaget i Norrköping.

6:2 Metod

Inventeringen genomfördes med hjälp av instrumentet, "tillgänglighet i befintligt bostadsbestånd" (TIBB)

<http://www.hi.se/hjalpmedel/hjalpmedel-i-boendet/inventera-tillganglighet/tibb-och-andra-inventeringsverktyg/>) som är framtaget av Hjälpmedelsinstitutet.

Inventeringen utfördes av samma person som tidigare inventerat tillgängligheten i fastigheter i Vilbergen. Den som inventerade har tidigare varit anställd vid bygg- och miljökontorets bostadsanpassningsenhet.

6:3   Genomförande och resultat

Ambitionen var att genomföra en tillgänglighetsinventering av de generella utrymmena i fastigheten hos det kommunala bostadsbolaget i Norrköping. Fastigheten hade sedan tidigare ansetts kunna tillskrivas en relativt hög tillgänglighet utifrån att bostadsanpassningsenheten gjort en del mindre tillgänglighetsåtgärder där. En inventering skulle visa vilka åtgärder som skulle kunna föra fastigheten till en högre tillgänglighetsnivå, rent av den högsta, tillgänglighetsnivå 5. Under januari 2013 tillgänglighetsinventerades fastigheten. Resultatet redovisades i ett möte med fastighetsägarrepresentanter. Fastigheten visade sig i nuläget ligga på tillgänglighetsnivå 0. Emellertid kunde fastigheten nå högsta nivå om trappornas nedersta och översta trappsteg kontrastmarkerades och en mindre ramp vid entréns första trappsteg installerades.(se bilaga 3, tibb-protokoll fastighet)

Under mötet visades även ett instrument för tillgänglighetsinventering av lägenheter.(se bilaga 3, tibb-protokoll lägenhet) För att göra denna inventering räckte det med att inventera "typ lägenheter" eftersom alla 1-2- 3 RoK ser ungefär likadana ut. Under hösten 2013 såldes fastigheten till ett privat fastighetsbolag. De tilltänkta förbättringsåtgärderna med kontrastmarkeringar och ramp

åtgärdades inte. Den nya ägaren fick senare samma erbjudande om tillgänglighetsinventering, men tackade nej men ville återkomma under 2014. Det hela medförde att målet för detta delprojekt inte kunde uppfyllas.

Under 2013 har en tjänsteskrivelse till kommunstyrelsen resulterat i ett beslut att tillsätta en projektgrupp med ansvariga tjänstemän. Gruppen ska tillsammans med fastighetsägare kartlägga behovet av tillgänglighet och bostadsanpassning i Norrköpings kommuns äldretäta fastighetsområden. Av olika anledningar har arbetsgruppen inte bildats, vilket innebär att arbetet ännu inte har startat.

7 Projekt strategisk samverkan öster

Uppdraget var att inom hälso- & sjukvården i samverkan med socialtjänstområdet skaffa sig kunskap om hur och på bästa möjliga sätt kunna ta tillvarata på den tekniska utvecklingen som sker i samhället. Utvecklingen gäller både tekniska och mekaniska lösningar, produkter och arbetsmetoder. (redovisas i separat rapport av ansvariga projektledare)

8 Avslut av delprojekt i Bo vital - surfplattor

8:1 Syfte och mål

Syftet har varit att avsluta påbörjat arbete i det tidigare delprojektet i Bo vital, fysiska och sociala aktiviteter. En aktivitet var att erbjuda äldre som besöker träffpunkter i Vilbergen och innerstan, nya

aktiviteter. Målsättningen var att öka de äldres delaktighet i det digitala samhället, genom att anordna kurser i att använda surfplatta.

8:2   Metod

Bo vital projektet lånade ut surfplattor till träffpunkterna som kunde starta kurser för intresserade besökare. Dessförinnan erbjöds kostnadsfri kurs i internetanvändning via dator på träffpunkterna. Kursen hölls i samverkan med ABF. Aktivitetsledare på respektive träffpunkt har hållit i surfplattkurserna.

8:3   Genomförande och resultat

Under hösten 2012 tog en av aktivitetsledarna på ett av träffpunkterna kontakt med Bo vital för att höra efter om det fanns en möjlighet att få vara med och testa nya fysiska och sociala aktiviteter. I ett möte med aktivitetspersonal och enhetschef erbjöds därför träffpunktsverksamheten att i ett test genomföra kurser i användning av surfplatta och applikationer. Grundtanken var att visa äldre hur man på ett enkelt sätt kunde ta del av det digitala samhällslivet med hjälp av en surfplatta.

En enkel lathund i handhavandet togs fram (se bilaga 1.) En grupp om ett antal äldre besökare på träffpunkterna tillfrågades om att delta i kursen och efteråt delta i en utvärdering. (se bilaga 2)Frågorna i utvärderingen syftade till att få veta hur kursen uppfattades avseende handhavandet och vilka applikationer de ansåg sig ha bäst nytta av. Under året har sex st. kurser med surfplattor hållits (fyra) på den ena träffpunkten och två på den andra) med totalt 22 st deltagare.

Endast fyra utvärderingar har inkommit från deltagarna. Det stora bortfallet kan bero på att deltagarna inte ombads att fylla i

utvärdering vid sista kurstillfället. Motivativationen sjönk när kursledaren återkom och bad dem fylla i utvärderingen i efterhand. Deltagarna i surfplattetekursen var mellan 60-80 år eller äldre. Alla blev personligt tillfrågade om att delta i kursen. De tycker det har varit lätt att använda surfplattor. Mest användbar var sökmotorn Google samt att lära sig installera applikationer. Svårast var att komma ihåg sökvägen till en internetsida samt att komma tillbaka till start/ursprungssidan.

Tre av fyra deltagare kunde tänka sig att skaffa en egen surfplatta.

Bo vitals projektledare hade under tiden kurserna pågick flera kontakter med kursernas ledare. Kontakterna handlade bland annat om en del tekniska problem som uppstod, men även om att lösa en del oförutsedda situationer.

Kursen på träffpunkten i Vilbergen fick även uppmärksamhet av lokala tv-kanaler i samband med att ett studiebesök genomfördes av deltagare från den internationella konferensen "ambient assisted living" - AAL Forum.

9 Avslut av delprojekt i Bo vital -utegym

9:1 Syfte och mål

Syftet var att installera ett utegym som en ny träningsform för att främja hälsan, öka välbefinnandet och skapa en social gemenskap mellan äldre. Installationen planerades och genomfördes vid ett av träffpunkterna. Målet var att locka äldre till en ny fysisk och social aktivitet utomhus. Träning i utegym kan genomföras i grupp eller som individuell träning för att bibehålla eller öka det fysiska hälsotillståndet. Att träna i olika redskap som har riktade funktioner

för allsidig träning av kroppens olika muskelgrupper ger en skonsam och effektiv träning. Samtidigt förbättras kondition, balans och koordination.

9:2   Metod

Projektledaren tog kontakt med olika leverantörer och andra platser i landet som installerat utegym för att ta reda på deras erfarenheter. Därefter planerades installationen i samverkan med aktivitetsledare, arbetsterapeut, sjukgymnast, chef vid aktivitetscentret samt med programsekreterare vid vård- och omsorgskontoret. Ett nära samarbete har även skett med leverantören, Skandinaviska utegym, (<http://www.utegym.com/>) och med avtalad entreprenör. Dessa båda har varit ett stort stöd och hjälp i genomförandet av installationen.

9:3   Genomförande och resultat

Frågan om ett utegym aktualiserades hos en av träffpunkterna i Norrköping.

Vård- och omsorg handlar idag mycket om att lyfta fram och bevara det friska, och en av de bärande tankarna bakom detta är att ha tillgång till ett utegym. Samtidigt kan ett utegym bli en attraktiv mötesplats för människor i olika åldrar. Detta var en av anledningarna till att träffpunkten ville gå vidare med idén.

En undersökning gjordes om hur redan installerade utegym används på andra platser i Sverige. Erfarenheterna visar att träningen ofta uteblir om inte en organiserad aktivitet formas kring träningen. En ledare för träning i utegym bör finnas där för att träning överhuvudtaget ska bli av. Detta blev en fråga för att ta tag i för att

locka besökare till att börja träna. Träningen skulle också annonseras i det aktivitetsprogram som träffpunkten hade. Planeringen startade tillsammans med enhetschef, programsekreterare, arbetsterapeut och sjukgymnast. Flera viktiga frågor lyftes och behövde besvaras innan det praktiska arbetet kunde starta. I stora drag handlade det om hur träningen skulle organiseras, vilka redskapstyper som var mest användbara, försäkringsfrågan, service, översyn, samt hur eventuell skadegörelse skulle hanteras. Plats för utegymmet tänktes till gården i nära anslutning till träffpunkten. För att de övriga boende i kvarteret skulle känna sig delaktiga riktades informationen även till dem. De inbjöds att medverka vid invigningen samt till träning i utegymmet i mån om plats.

Av logistiska och planeringstekniska orsaker fördröjdes tyvärr installationen. Utegyymmet invigdes den 2 oktober 2013 av vård- och omsorgsnämndens ordförande. Många intresserade besökare deltog vid invigningen och kom från både fastighetsägare, kommunala kontor och besökare på träffpunkten. Invigningen rönt också stort intresse bland medierna och bevakades av både radio, TV och tidningar.

Under 2014 kommer utegymmet att utvärderas av doktorand anställd på PUFF-enheten. Utvärderingen ska visa om hälsoeffekter har uppnåtts genom träning i utegymmet samt om psykosociala effekter i samband med träningen kan påvisas.

10 Diskussion

Har då effektmålen i Bo vitals tilläggsprojekt uppnåtts?

När det gäller målet om en ökad medvetenhet hos fastighetsbolag avseende kvarboendefrämjande åtgärder, kan det anses ha nåtts

genom den redovisning av fastighetens tillgänglighetsstatus som presenterades efter det att tillgänglighetsinventeringen genomförts. Vid denna tillhandahölls även information om tillgänglighetsförbättringar, som var relativt enkla att åtgärda. En sådan åtgärd skulle kunna föra fastigheten till högsta tillgänglighetsnivå.

Under Bo vitals projekttid har inte några kvarboendefrämjande åtgärder vidtagits i den aktuella fastigheten eftersom fastigheten hösten 2013 övergick i privat regi.

Därmed har målet om kvarboendefrämjande åtgärder som vidtas och om dess kostnadseffektivitet inte ha uppnåtts. Detsamma gäller för målet om kunskapen kring inventeringsverktygets direkta påverkan på kvarboendefrämjande åtgärders införande.

Det går ändå att framhålla att fastighetsägare i Norrköping genom informationsinsatser blivit mer medvetna om tillgänglighetsåtgärder, även om det under den tid projektet pågått ännu inte vidtagits åtgärder i någon fastighet.

Den nya fastighetsägaren kontaktades och fick ett erbjudande om fortsatt inventering av typlägenheter. Olika omständligheter i samband med övertagandet medförde dock att de tackade nej till erbjudandet men ville återkomma till frågan senare under 2014. Den rådande situationen i dag behöver inte innebära att den nya fastighetsägaren inte kommer att vidta tillgänglighetsförbättringar i framtiden.

Det kommunala bostadsbolaget kan i framtiden fortfarande bli aktuellt för tillgänglighetsinventering i några av de övriga fastigheter som finns i de äldretäta områden bolaget har.

Likväl kan det politiska beslut som tagits i kommunstyrelsen om en samverkan mellan kommunen och fastighetsägare resultera i att tillgänglighetsinventering med förbättringsåtgärder kan starta. Så

småningom kan en ökad samverkan också ge effekter av att fler kvarboendefrämjande åtgärder kommer att kunna vidtas i framtiden.

Under tiden projekt Bo vital har funnits har många äldre kommuninvånare över 80 år och deras anhöriga fått en ökad kännedom om den välfärdsteknologi och kvarboendefrämjande teknikstöd som i dag står till buds. Inom Teknik för äldre har projekt "Görbra för äldre" i Göteborg lockat många äldre till kurser i att använda surfplatta vilka blivit mycket populära. Utifrån denna erfarenhet startade därför på försök kurser i att lära sig använda surfplatta på två träffpunkter i Norrköping. Sammanlagt har sex st. kurser hållits där aktivitetsledare på varje träffpunkt varit kursledare.

En utvärdering av kursen visar att deltagarna varit i åldern 60-80 år. De flesta hade någon tidigare datorvana. Flera av deltagarna ansåg att det hade varit enkelt att använda surfplattan.

Sammanfattningsvis kan sägas att kurserna varit populära och målet att medvetandegöra möjligheterna med ny digital teknik och en ökad delaktighet i det digitala samhällslivet, har hos dessa grupper uppfyllts.

Kurserna i att lära sig använda en surfplatta har ökat kännedomen om kvarboendefrämjande teknikstöd hos målgruppen äldre. De har också fått insikt om vad teknikstöd kan göra för att på ett enkelt sätt nå praktisk information. Den här typen av kunskap kan bidra till ett större oberoende hos de äldre.

Samarbetet med träffpunkterna har inspirerat till att fortsätta erbjuda kurser i surfplatta under våren 2014.

Information om dessa kurser har även spridits till andra träffpunkter som kontaktat Bo vital, för att få hjälp att starta egna kurser för sina besökare.

I projekt testmiljö Norrköping fortsätter nu spridningen av användandet av ny välfärdsteknologi för äldre. Under 2014 kommer kurser i användning av surfplattor att starta i Vilbergen och på Såpkullen.

Installationen av utegymmet blev försenat och därför kan inga resultat av användandet presenteras i den här slutrapporten. Efter kontakt med personalen rapporteras att utegymmet har används långt in i vintermånaderna under 2013, vilket visar att flera har hittat till denna nya träningsform. Utegyppet kommer att utvärderas under 2014 och bland annat ska hälsoeffekter av träningen vara en del i utvärderingen.

Målet att nå alternativa aktiviteter och nya träningsformer har därmed uppnåtts.

Visningsmiljön på Ljuragatan kommer att avslutas 2013-12-31. Som tidigare nämnts har visningsmiljön haft en minskande besöksfrekvens som vi i projektet anser delvis kan kopplas till läget för visningsmiljön. Visningsmiljön ligger lösryckt ur sitt sammanhang och utan någon koppling till en aktivitet, som äldre lockas till att besöka/delta i. Om samarbetet med Strategisk samverkan öster (SSÖ) resulterar i att en ny visningsmiljö behövs för att användas till fler målgrupper och funktioner, som undervisning/utbildning med mera, kan den byggas upp igen.

I dagsläget finns inget beslut om att resultaten av Bo vitals försöksverksamhet ska implementeras eller permanentas inom vård- och omsorgskontorets verksamhet. Dock har bestående avtryck gjorts avseende tillgänglighet samt nya aktiviteter och träningsformer på aktivitetscentret. Förhoppningsvis kan det medföra mycket positiva effekter för de äldres välbefinnande framöver.

11 Bilagor

- 1.Lathund iPad
- 2.Utvärdering iPadkurs
- 3.TIBB-protokoll, fastighet, lägenhet
- 4.Tjänsteskrivelse/Sammanträdesprotokoll KS 26/2013 011

12 Referenslista

Berleen, Göran (2003) *Bättre hälsa hos äldre*, Statens folkhälsoinstitut, rapport 2003:41

<http://komvux.uddevalla.se/download/18.6da8b43c10bdb842e78800022886/B%C3%A4ttre+h%C3%A4lsa+hos+%C3%A4ldre.pdf>

Boverket, *Tillgänglighetsinventering av flerbostadshusbeståndet – Uppföljning av delmål 3 och exempel från fem kommuner*, rapport 2013:24

<http://www.boverket.se/Global/Webbokhandel/Dokument/2013/Tillganglighetsinventering-av-flerbostadshus.pdf>

Idegård Katarina, Fehler Joanna, Lindhal Lisbeth (2012)

Tillgänglighetsinventering av bostäder – vilka verktyg finns? FoU i Väst/GR, 2012.

http://www.grkom.se/download/18.415b48a314276a8b9a7da28/1387265814880/2012_tillganglighetsinventering.pdf

Help Age International, <http://www.helpage.org/>

Rosenquist, Anita,(2012) *Försöksverksamhetsredovisning Bo vital, Teknik för äldre*. Norrköpings kommun. PUFF-enheten.

Skandinaviska utegym, <http://www.utegym.com/>

Tillgänglighet i befintligt bostadsbestånd, (TIBB),

<http://www.hi.se/hjalpmedel/hjalpmedel-i-boendet/inventera-tillganglighet/tibb-och-andra-inventeringsverktyg/>

Teknik för äldre,

<http://www.hi.se/Global/dokument/publikationer/2013/13327-pdf-teknik-for-aldre-2.pdf>